

**TÜRKİYEDE DERS İMECESİ MODELİ KULLANILARAK YAPILAN
LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE BİR META SENTEZ ÇALIŞMASI***

A Meta Synthesis Study of Postgraduate Thesis using Lesson Study in Turkey

Samet AKALIN¹ ve Abdurrahman KILIÇ²

¹ Doktora Öğrencisi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, akalinsamet.81@gmail.com, orcid.org/0000-0001-8369-1668

² Prof. Dr., Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, akilic52@hotmail.com, orcid.org/0000-0002-2704-2951

Araştırma Makalesi/Research Article

Makale Bilgisi

Geliş/Received:
19.01.2022

Kabul/Accepted:
08.09.2022

DOI:

10.18069/firatsbed.1060134

Anahtar Kelimeler

Ders imecesi, ders
araştırması, meta sentez,
öğretmenlerin mesleki
gelişimi

Keywords

Lesson Study, Lesson
Research, Meta-Synthesis,
Professional Development for
Teachers

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin mesleki gelişim kavramı olan ders imecesi (Lesson Study) modeliyle ilgili Türkiye’de yapılan lisansüstü tez çalışmalarının mevcut durumunu çalışma sonuçlarından hareketle ortaya koymaktır. Ders imecesi mesleki gelişim modeli kapsamındaki lisansüstü tezler “ders imecesi”, “ders araştırması” ve “lesson study” anahtar kelimeleri kullanılarak Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında taranmıştır. Belirtilen anahtar kelimelerle toplam 36 lisansüstü tez çalışması tespit edilmiştir. Araştırma kriterlerini karşılayan, 2012-2020 yılları arasında yayınlanmış 22 doktora ve 8 yüksek lisans tez çalışması araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların sonuçları meta sentez tekniği kullanılarak içerik analiziyle analiz edilmiştir. Meta-sentez çalışmaları aynı konuda yapılan nitel araştırmaların yine nitel bir anlayış doğrultusunda ele alınmasını, benzer ve farklı yönlerinin karşılaştırmalı olarak ortaya konmasını içermektedir. Yapılan analiz sonucunda, imece toplantılarında üzerinde konuşulan konular, ders imecesinde yaşanan zorluklar, ders imecesinin katkıları ve ders imecesine dair öneriler olmak üzere dört boyut ortaya çıkarılmıştır. Çalışma sonucunda ortaya çıkarılan bulguların bir mesleki gelişim modeli olan ders imecesi alanında çalışma yürütecek araştırmacılara kapsamlı bir kaynak olması ve geniş bir bakış açısı kazandırması bakımından büyük kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

ABSTRACT

The study aims to explore the current status of the postgraduate thesis conducted in Turkey on the Lesson Study model, which is the concept of teachers' professional development. Theses related to the lesson study professional development model were searched using the keywords "lesson research" and "lesson study" in the database of "The Council of Higher Education National Thesis Center". A total of 36 thesis studies were identified with the specified keywords. Out of 22 doctoral dissertations and 8 master thesis published between 2012-2020, which meet the research criteria, were included in the research. The results of the studies included in the research were analyzed by content analysis using the meta-synthesis technique. With meta-synthesis studies, the aim is to handle the studies in a specific field on a qualitative basis, and to present the similarities and differences comparatively. As a result of the analysis, four dimensions were revealed: the topics covered by the teachers at study meetings, difficulties faced in lesson study, the contributions of the lesson study and recommendations about the lesson study. The results of the study are thought to provide great convenience in terms of being a comprehensive resource for researchers who will work in the field of "lesson study", which is a professional development model and for beginning a wider perspective for them.

Atf/Citation: Akalın, S. ve Kılıç, A. (2022). Türkiye’de Ders İmecesi Modeli Kullanılarak Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Meta Sentez Çalışması. *Firat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32, 3(1013-1025).

Sorumlu yazar/Corresponding author: Samet AKALIN, akalinsamet.81@gmail.com

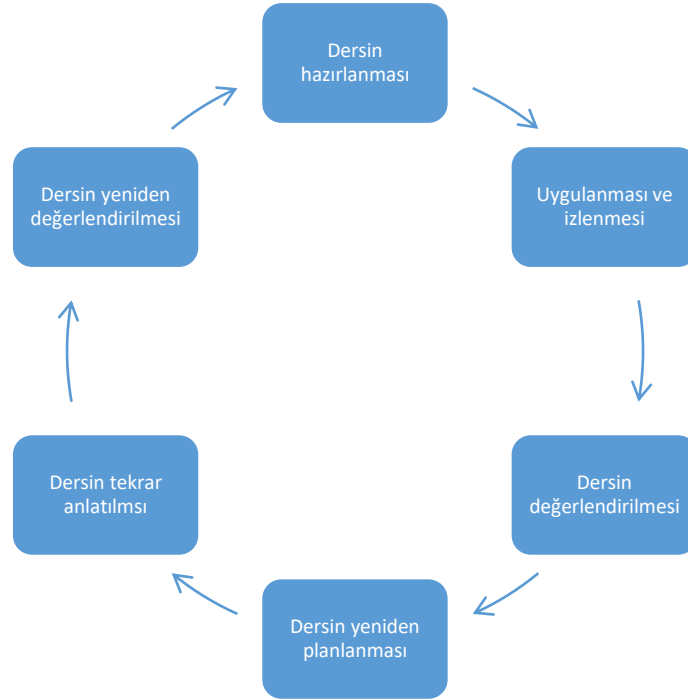
* Bu çalışma, 17-19 Kasım, 2021 tarihleri arasında Trabzon’da düzenlenen 8. Uluslararası Öğretim Teknolojileri ve Öğretmen Eğitimi Sempozyumunda sözel bildiri (özet) olarak sunulmuştur.

1.Giriş

Günümüzde değişimin çok hızlı olmasından eğitimciler ve öğretmenler etkilenmektedir. Bu değişime uyum sağlayabilmek adına öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin mesleki gelişimi kavramı ortaya çıkmaktadır. Mesleki gelişim, eğitim çıktılarına ortaya çıkarmak amacıyla eğitimcilerin gereksinim duydukları yetkinlikler olarak ifade edilmektedir (Guskey, 2009; Reese, 2010). Bu doğrultuda öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirebilmek için gerekli şartların yerine getirilmesinde mesleki gelişim önem taşımakta ve öğretmenlerden bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda mesleki olarak kendilerini geliştirmesi beklenmektedir (Abazaoğlu, Yıldırım ve Yıldızhan, 2016). Ancak mesleki gelişim tek seferlik, kısa süreli, bir sunum üzerinden anlatılan seminerle değil, okulla iç içe, öğretmenlerin birlikte çalışabildiği sınıftaki uygulamalara yönelik olmalıdır (Borko, Jacobs ve Koellner, 2010). Bu kapsamda Japonca’da “*Jugyoukenkyuu*”, uluslararası literatürde “*lesson study*” Türkçeye ise “ders imecesi” ve “ders araştırması” olarak çevrilen mesleki gelişim modeli karşımıza çıkmaktadır (Cheung ve Wong, 2014; Aykan ve Kıncal, 2016).

Lesson study kavramının temelinde öğretmenlerin bir araya gelip ortak çalışmalar yaptıkları işbirlikli çalışma esası vardır. Akademik dilde işbirlikli çalışma, günlük kullanımda kavram olarak imece kelimesiyle karşılanmaktadır. Çünkü imece belirli işlerin bir topluluk tarafından eşit şartlarda emek birliğiyle yapılmasını ifade etmektedir (TDK, 2005). Dolayısıyla bir mesleki gelişim modeli olan lesson study uygulamalarının temelinde bir dersin işbirliği içinde planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi olduğundan lesson study kavramının yerine daha çok ‘ders imecesi’ kullanılmaktadır.

Ders imecesi modeli; anlatılacak dersin hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi, değerlendirilmesi, yeniden planlanması, yeniden anlatılması ve dersin tekrar değerlendirilmesi olmak üzere altı aşamadan oluşmakta ve buna bir döngü denilmektedir. Bu aşamalar şekil 1’de gösterilmiştir:

Şekil 1. Ders İmecesi Döngüsü

Öğretmenlerin işbirliği içerisinde çalıştıkları döngüsel bir süreç olan ders imecesi modeli şekil 1’de görüldüğü üzere uygulamada görev alan öğretmenlerin bir araya gelip anlatılacak olan dersin planlamasıyla başlar. Planlama aşamasında öğretmenler çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak ve mesleki tecrübelerinden faydalanarak görüşlerini bildirir. Ortak olarak hazırlanan ders planından sonra dersi kimin anlatacağına karar verilir ve gönüllü bir öğretmen dersi işler. Araştırma dersi olarak ifade edilen bu derste gruptaki diğer öğretmenler ders anlatan öğretmenin planı uygulamasını, öğrencilerin dersteki tepkilerini izler ve not alır. Ardından aynı gün veya kısa süre içerisinde dersin değerlendirilmesi için öğretmenler toplanır. Burada grup üyeleri tarafından dersin sonuçları tartışılır ve öğrencilerin öğrenme süreçleri üzerinde konuşulur. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda ders planı öğretmenler tarafından yeniden yapılandırılır ve bir başka gönüllü öğretmen

farklı bir sınıfa dersi anlatır. Son olarak bu ders kapsamında yapılan gözlemler neticesinde plan öğretmenler tarafından yeniden değerlendirilerek bir döngü tamamlanmış olur (Lewis, Perry & Murata, 2006).

Bu uygulamada başarı sağlamak için grupta bulunan üyelerin çalışmalara başlamadan önce dikkat etmeleri gerekli olan bazı önemli hususlar bulunmaktadır (Kotelowala, 2013; Stepanek vd., 2007). Ders imecesine katılan grup üyelerinin kendi kendilerini yönetebilme becerisine sahip olmaları bu hususlardan biridir. Bu sebeple grup üyelerinin, ders imecesini başlamadan önce ve süreçte üstlenmeleri gereken görevlerinin açıklanması gerekir (Doig ve Groves, 2011; Fujii, 2013). İmece toplantılarına katılma, içerik-etkinlik araştırma-hazırlama çalışmalarına etkin katılım ve grup üyelerinin iletişimlerinin güçlü olması gibi unsurlar grubun süreçte üstlenmeleri gereken sorumlulukların birkaçıdır (Back ve Joubert, 2011; Saito, 2012).

Ders imecesinde takım çalışması ve meslektaş desteğinin olması eğitimcilerin mesleki yalnızlık hissetmemesine, düşüncelerini açıkça söylemelerine ve mesleki açıdan gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Lewis ve Hurd, 2011, Serbest, 2014). Bu model öğretmenleri, öğretme merkezli bakış açısından sıyrarak, öğrenci ve öğrenme perspektifinden derslerini işlemesine imkân vermektedir. Derslerin işleniş esnasında öğrencileri gözlemleyen öğretmenler, derste neler yaptıkları, nasıl sorular sordukları, hangi konuların anlaşılmasında sıkıntı yaşadıkları gibi durumları öğrencilerin gözüyle değerlendirme imkânı bulmaktadır. Bu bakımdan dersi izleyen öğretmenlerin odak noktası öğretmenlerin ne yaptıkları değil öğrencinin ne yaptığı olmaktadır (Lyding, 2012; Lewis, 2009; Meissner, 2008). Dolayısıyla öğrencilerin düşünme stratejilerine, yanlış öğrenmelerine ve konuyu hangi şekilde kavradıklarına dikkat eden öğretmenin öğretim esnasında bu noktalara dikkat etmesi hem öğretmene hem de öğrenciye katkı sunmaktadır (Borko, Jacobs ve Koellner, 2010; Demir, Czerniak ve Hart, 2013).

Ders imecesini uygulamalarıyla öğretmenlerin mesleki anlamda pedagojik bilgilerin de gelişim göstermesi amaçlanmaktadır (Kurt, 2016). Bu doğrultuda öğretmenlerin öğrenciyi tanıma, dersleri planlama ve sunumu gibi alanlarda öğretmenlik alan bilgilerini geliştirdiği bilinmektedir (Baki, 2012; Fernandez, 2002). Derste amaca uyan araç-gereçlerin seçilmesi içeriğe uyumlu yöntem ve tekniklerin kullanılması, sınıf yönetimi ve ders tasarımı gibi konularda da ders imecesinin mesleki gelişim bakımından öğretmenlere kendilerini geliştirme fırsatları sunduğu görülmektedir (Cerbin ve Kopp, 2006; Lewis ve Hurd, 2011; Yoshida ve Jackson, 2011).

Ülkemizde son yıllarda ders imecesini modeliyle ilgili yapılan çalışmaların sayısında artış görülmektedir. Yapılan araştırmalar, ders imecesinin öğretmenlerin mesleki gelişimindeki katkısını ortaya koymaktadır (Almanzar, 2014; Aykan, 2019; Demir, Czerniak ve Hart, 2013; Lewis ve Hurd, 2011). Ders imecesini ile ilgili araştırma eğilimlerini ortaya koyan çalışmalar da yapılmıştır (Aktuna ve Gökkurt, 2020; Aykan ve Kınca, 2016; Gülhan, 2021; Kuduz ve Saygı, 2022). Bu çalışmalarda tür, amaç, sonuç, yayın yılı, bilim dalı, araştırma deseni, öneriler, örneklem büyüklüğü ve veri toplama araçları gibi nicel veriler üzerinden çalışmalar yapılmıştır. Bu araştırmada ise yapılan lisansüstü çalışmaların bulgularından hareketle oluşturulan sonuçlar, nicel bulgular ile değil nitel sonuçlar üzerinden meta sentez çalışması olarak yapılmıştır. Türkiye’de, ders imecesini mesleki gelişim modeli ile ilgili çalışılmış lisansüstü tezlerin meta-sentez yöntemi kullanılarak incelenmesinin amaçlandığı bu araştırmada, “Ders imecesini mesleki gelişim modeli kullanılarak Türkiye’de yürütülen lisansüstü tez çalışmalarının sonuçları nelerdir? şeklindeki temel soruya yanıt aranmıştır. Bu bağlamda aşağıda alt sorular yer almaktadır:

- 1) İmece toplantılarında üzerinde konuşulan konular nelerdir?
- 2) Ders imecesinde yaşanan zorluklar nelerdir?
- 3) Ders imecesinin katkıları nelerdir?
- 4) Ders imecesine dair öneriler nelerdir?

Çalışma sonuçlarının ders imecesini modelinin verimliliğini artırma çalışmalarına katkı sağlaması ve bu konuda çalışma yapacak olan araştırmacılar için toplu bir veri ortaya çıkarması beklenmektedir.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırmalardan elde edilen sonuçları yeniden yapılandırmayı amaçlayan, nitel araştırma desenlerinden “meta-sentez” kullanılmıştır. Meta-sentez çalışmaları, aynı konu üzerinde yürütülen nitel çalışmaların sonuçlarını sentezleyip yeniden yorumlamayı, üst düzey soyutlamayı ve genelleştirebilmeyi amaçlayan, çalışmaları araştırma yapanlar için daha ulaşılabilir duruma getiren çalışmalardır (Çalık ve Sözbilir, 2014; Zimmer, 2006). Meta sentez araştırmaları ile aynı konuda yapılan çalışmaların nitel bir bakış açısıyla incelenip benzer ve farklı olanların karşılaştırmalı olarak ortaya konulması ve tüm çalışmalara erişim fırsatı bulunmayan araştırmacılara kapsamlı bir başvuru kaynağı oluşturması hedeflenmektedir (Çalık ve Sözbilir, 2014). Bu yöntemde, her bir özgün araştırma yapısal çözüm, dönüşüm, bu araştırmaları tekrar inşa etme aşamasından geçirme, karşılaştırma yapma, analiz ve sentez süreçleri yer almaktadır (Thorne, Jensen, Kearney,

Noblit ve Sandelowski, 2004). Patton (2014) bu şekilde yürütülen araştırmaları değerlendirmenin değerlendirilmesi olarak belirtmektedir. Yine Sandelowski ve Barroso (2003) ise meta-sentezi nitel araştırmalarda ortaya çıkan bulgularının bir araya getirildiği bir tür entegrasyon çalışması şeklinde ifade etmiştir. Eğer bir çalışmada derinlemesine bilgi vermeyen yüzeysel sonuçlar (frekans, yüzde vb.) bulunuyorsa meta sentez olarak belirtilmemeli bu tür çalışmalar meta analiz çalışmalarıdır (Kılıç vd., 2019). Meta analiz çalışmaları bir alanda yapılmış olan çalışmaya ilişkin analizlerin analizidir ve bulunan sonuçlar sözel ifadelerle değil sayısallaştırılarak verilir. Meta analiz çalışmalarında incelenen çalışmaların nicel sonuçları birleştirilip sentezlenir ve istatistiksel yöntemlerle ifade edilir (Kılıç vd. 2019). Bu bağlamda meta sentez ve meta analiz arasında farklılık bulunmaktadır. Bu çalışmada, Walsh ve Downe'ın (2005) geliştirmiş olduğu meta-sentez adımları uygulanmıştır. Bu adımlar:

1. Çalışmanın hangi kapsamda yapılacağıın belirlenmesi,
2. Araştırmayla ilgili çalışmaların bulunması,
3. Araştırma kapsamına alınacak çalışmaların kararlaştırılması,
4. Çalışmaların kodlanması ve temalaştırılması,
5. Çalışmalar analiz edildikten sonra ulaşılan temaların sentezlenmesi şeklindedir.

2.2. Verilerin Toplanması

Veriler doküman inceleme tekniği kullanılarak toplanmıştır. Bu araştırma için “ders imecesi”, “ders araştırması” ve “lesson study” anahtar kelimeleri kullanılarak Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi veri tabanı Ocak-Şubat 2021 tarihleri arasında taranmıştır. Tarama kapsamında 2012-2020 yılları arasında yayınlanmış olan toplam 36 lisansüstü tez çalışmasına ulaşılmıştır. Bu çalışmaların 27'si doktora 9'u yüksek lisans tezidir. Tezlerden dördünün dilinin İngilizce olması birinin tam metnine ulaşamaması ve birinin de nicel bir araştırma olması nedeniyle toplam 30 tez incelemeye dâhil edilmiştir (Ek-1). Bu çalışma kapsamında ders imecesi konusunda yapılan lisansüstü tez çalışmaları hakkında bir sonuca ulaşmak hedeflendiği için doktora ve yüksek lisans tez çalışmaları birlikte incelenmiştir.

2.3. Çalışmaların Dâhil Edilme ve Hariç Tutulmasındaki Ölçütler

1. Tez başlığının “ders imecesi” “ders araştırması” ve “lesson study” terimlerinden birini içermesi,
2. Dilinin Türkçe olması,
3. YÖK tez veri tabanında erişime açık olmasıdır.

2.4. Veri Analizi

Araştırmacılar için nitel veriler karmaşık durumları çözüme kavuşturmak için zengin bir içerik ortaya koymaktadır. Bu çözüme ulaşmak için ise verilerin doğru biçimde analiz edilmesi gerekmektedir (Miles & Huberman, 2016). Bu bakımdan bu çalışmada verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, yazılı dokümanların içinde saklı olan mesajların özetlenmesi, daha derin ve bütüncül bilgiye ulaşılması, ortaya çıkan sonuçların anlamlı olarak belirtilmesi ve bir veri indirgeme süreci olarak ifade edilmektedir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007, Patton, 2018, Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada verilerin analizi üç adımda gerçekleşmiştir. Birinci aşamada verilerin hazırlanması ve organizasyonu, ikinci aşamada verilerin kodlanması ve kodların bir araya getirilmesi ile temalara indirgenmesi, son adımda ise verilerin şekiller, tablolar ya da bir tartışma halinde sunumu yapılmıştır (Creswell, 2018). Bu doğrultuda çalışma kapsamına dâhil edilen lisansüstü tezlerin sonuçları ayrı bir sayfaya alınarak üzerinde çalışılmıştır. Sonuç bölümlerinde anlaşılmasın ifadeler için tezlerin bulgular bölümü incelenmiştir. Bu aşamada benzer anlam ifade eden veriler ayıklanarak sonuç ifadeleri daha sade bir yapıya kavuşturulmuştur. Daha sonra tezlerden elde edilen bu sadeleşmiş ifadelerin sınıflandırılması yapılmıştır. Aynı durumu ifade eden cümleler araştırmacılar tarafından oluşturulan belirli başlıklar altında sıralanmıştır. Bu şekilde kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Tablo haline getirilen bu tema ve kodlar araştırmacılar tarafından daha anlaşılır hale getirilmesi için sadeleştirilmiş ve bütüncül bir yapı oluşturulmuştur. Ortak temaların belirlenmesi sürecinde kodlayıcılar arasında büyük oranda tutarlılık sağlanmıştır. Ardından tablodaki ifadeler ayrı bir sayfaya alınarak bazı kodlar farklı temalara taşınmış ve bazı temalarda başka temalarla birleştirilerek daha sade bir yapı ortaya çıkarılmıştır.

2.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın iç geçerliğini/inanırılığını sağlamak için öncelikle YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yapılan tarama sonucunda araştırmaya dâhil edilme kriterlerini taşıyan 30 lisansüstü tez çalışmasının tümü bilgisayara kaydedilmiştir. Ardından çalışmalar kimliklendirilerek çalışmalarda ortaya çıkan sonuçların analizine araştırmacılar tarafından bağımsız olarak başlanmış ve veriler kodlanmıştır. Yaklaşık iki ay verilerin

sentezleme sürecine zaman ayrılmıştır. İç güvenilirliği/tutarlığı sağlamak için ise araştırma kapsamında incelenen tezlerden elde edilen veriler kodlanmış ve bu kodlar üç hafta boyunca araştırmacılar tarafından tekrar gözden geçirilmiştir. Bazı kodlar birleştirilip bazı kodlar farklı temalara taşınmıştır. Ortak temaların belirlenmesi sürecinde kodlayıcılar arasında büyük oranda tutarlılık sağlanmıştır. Araştırmanın dış geçerliği/aktarılabiliğini sağlamak amacıyla araştırmanın deseni, verilerin toplanması ve verilerin analizi ayrıntılı olarak açıklanmış ve verilerin okuyucu tarafından daha anlaşılır olması için veriler tablolar halinde sunulmuştur. Dış güvenilirliğini/doğrulanabilirliğini sağlamak için ise araştırma sürecinde toplanan veriler ve yapılan kodlamalar araştırmacılar tarafından saklanmakta ayrıca araştırmanın tüm aşamaları ve geçirilen tüm sürece dair notlar gerektiğinde başvurulması için muhafaza edilmektedir.

3. Bulgular

Bu bölüm, ders imecesi konusunda Türkiye’de yapılmış lisansüstü tezlerin sonuçlarının incelenmesiyle elde edilen bulguları içermektedir. Bulgular; imece toplantılarında üzerinde konuşulan konular nelerdir? Ders imecesinde yaşanan zorluklar nelerdir? Ders imecesi katkılarını nelerdir? ve ders imecesine dair öneriler nelerdir? olmak üzere dört ana başlık altında sunulmuştur.

3.1. İmece Toplantılarında Üzerinde Konuşulan Konular

Ders imecesi konusunda yapılan tezlerin analizi sonucu ortaya çıkan öğretmenlerin imece toplantılarında ne konuştuklarına dair bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. İmece toplantılarında üzerinde konuşulan konular

Tema	Kod
Öğrenci	Öğrencilerin derse katılımını sağlama Öğrencilerle etkili iletişim kurma Özel öğrenci davranışları Öğrenciyi tanıma Öğrencilere doğru geri dönüt verebilme
Planlama	Derste zamanı doğru kullanma Yapılan ders planlarına bağlı kalma
Eğitim durumları	Ölçme ve değerlendirme Grupla ve bireysel öğretim teknikleri Öğrencilerin ulaşması gereken kazanımlar Sınıfta beklenmedik durumlarla başa çıkma Öğretmenlerin alan bilgisi Materyal kullanma bilgisi

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin imece toplantılarında üzerinde konuştukları konuların üç tema altında toplandığı görülmektedir. Bunlar; öğrenci, planlama ve eğitim durumlarıdır.

3.2. Ders İmecesinde Yaşanan Zorluklar

Ders imecesi konusunda yapılan tezlerin analizi sonucu ortaya çıkan süreç içerisinde yaşanan zorluklara dair bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Ders imecesinde yaşanan zorluklar

Tema	Kod
Plan hazırlama zorluğu	Etkinlik planlarken sınıf düzeylerinin göz ardı edilmesi Öğretmenlerin dersin uygulama aşaması için plan yapamaması Öğretmenlerin öğrencilere verdikleri yönergelerde belirsizlik olması Öğretmenlerin program ve ders planı okuyazarlıklarının yetersiz olması
Ölçme ve değerlendirme	Öğretmenlerin hedef ve başarı ölçütü belirlemede zorluk yaşaması

Sınıf ve zaman yönetimi	Sınıflarda fazla ses olması Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki kuramsal bilgilerini uygulamaması Ders anlatımlarının yoğun olması Ders planlarının sınıflarda uygulanamaması Öğretmenlerin ayrıntılı zaman planlamasının olmaması Öğretmenlerin, öğretimi öğrenciye göre planlayamaması Öğretmenlerin teknolojik araçları uygun bir biçimde kullanamaması
İşbirlikli çalışma	Öğretmenlerin bir araya gelmede zorluk yaşaması İmece toplantılarında iş bölümüne uygun çalışılmaması Öğretmenlerin liderlik yapma isteği Zümreler arasında işbirliğinin olmayışı
Okul yönetimi	Okul yönetiminin uzun süreli çalışmalara sıcak bakmaması Okul yönetiminin imece sürecinde çakişan dersler için öğretmen bulamaması Okul yönetimlerinin süreci algılayamaması
Fiziki koşullar	Sınıf mevcutlarının fazla olması Materyal eksikliği Toplantı odalarının olmaması Öğretmenlerin zaman problemi yaşaması Öğretmenler tarafından sürecin yorucu olduğunun dile getirilmesi

Tablo 2 incelendiğinde ders imecesinde yaşanan zorlukların plan hazırlama, ölçme ve değerlendirme, sınıf ve zaman yönetimi, işbirlikli çalışma, imece toplantıları, okul yönetimi ve fiziki koşullardan kaynaklandığı görülmektedir.

3.3. Ders İmecesinin Katkıları

Ders imecesi konusunda yapılan tezlerin analizi sonucu ortaya çıkan ders imecesinin katkılarına dair bulgular Tablo 3' te sunulmuştur.

Tablo 3. Ders imecesinin katkıları

Tema	Kod
Materyal hazırlama	Öğretmenlerin materyal kullanım bilgisinin artması
Etkili plan hazırlama	Öğretmenlerin detaylı plan yapabilmesi Öğretmenlerin dersleri kazanım odaklı planlaması Öğretmenlerin derse ön hazırlık yaparak gelmesi Ders planları sayesinde zamanı etkili kullanma Bireysel farklılıklara göre plan yapma Planlamanın ders akışına etkisi
Etkili öğrenme ortamları	Öğrencilerin motivasyonunu sağlaması Öğretimin öğrenciye göre planlanması Öğrencilerin yaparak ve yaşayarak öğrenmesi Öğrencilerde kalıcı öğrenmelerin oluşması Öğrencilerin derse hazırlık yaparak gelmesi Öğrencilerin derste aktif katılım sağlaması Öğrencilerin işbirliği yapması Öğrencilerde tam öğrenmenin oluşması Öğrenme ortamlarının eğlenceli hâle gelmesi Derslerin günlük hayatla ilişkilendirilmesi Bilinenden bilinmeyene doğru öğretim yapılması
Öğretim programı bilgisi	Öğretmenlerde öğretim programı farkındalığı
Ölçme ve değerlendirme	Öğretmenlerin dersi değerlendirme konusunda farklı bakış açısı kazanması
Öğretmenlerin öz değerlendirme becerileri	Kendi sınıflarındaki uygulamalarını değerlendirebilmesi Dersteki başarısızlığı daha çok kendileriyle ilişkilendirmesi Geçmiş yıllar ile kendini karşılaştırması

<p>Öğretmenlerin mesleki gelişimi</p>	<p>Teorik bilgilerini uygulamaya dönüştürmesi İşbirlikli öğrenme ortamları tasarlaması Örtük bilgilerin ortaya çıkması TPAB’ nin tüm bileşenlerinde gelişme göstermesi Ders organizasyon becerilerinin artması Öğretmenlerin derslerde nitelikli sorular sormaya başlaması Öğrencilerin ne yapabileceklerini tahmin edebilmesi Öğrencilerin önbilgilerini dikkate alması Öğrencilerin verdikleri cevapları doğru şekilde yönlendirmesi Öğrencileri teşvik etmesi ve cesaretlendirmesi Öğrencilerin kavram yanılıgısı yaşayabileceği durumları tahmin edebilmesi Öğrencilerin problemi anlama becerilerini ölçebilmesi Öğretim becerileri bilgilerini uygulama başlaması Kazandıkları tecrübeleri sonraki yıllarda da devam ettirmesi Meslektaşlarını gözlemlemeye istekli olması Meslektaşlarının kendi dersini izlemeye sıcak bakması Zümrelerinin tecrübelerinden yararlanması Zümreleriyle olan iletişiminin artması Meslektaşının dersini izlerken duygudaşlık kurması</p>
<p>Öğretmen ve öğrencilerin kişisel gelişimi</p>	<p>Öğretmenlerin duygu ve heyecanlarını kontrol etme becerisi kazanmaları Çekingen olan öğretmenlerin daha rahat hareket etmesi Öğretmenlerin yaratıcı ve eleştirel düşünme becerilerinin artması Yenilikçi, araştırmacı öğretmen kimliği kazanmaları Öğrenci-öğretmen arasındaki iletişimde gelişme Öğrencilerin daha cesaretli olması Mutlu öğrencilerin oluşması Öğrencilerin üst düzey düşünme becerisi kazanması Öğrencilerde sorumluluk bilincinin gelişmesi Öğrencilerin birbirlerinden öğrenme becerisinin gelişmesi Öğrenciler arasında dayanışmanın oluşması Öğrencilerin eleştirel düşünme becerisi kazanması</p>
<p>Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri</p>	<p>Teknoloji ve zaman hâkimiyeti becerileri kazanmaları Sınıftaki olaylara farklı bakış açılarından bakabilmeleri</p>

Tablo 3 incelendiğinde ders imecesinin katkılarının 9 tema altında toplandığı görülmektedir. Bunlar; materyal hazırlama, etkili plan hazırlama, etkili öğrenme ortamları, öğretim programı bilgisi, ölçme ve değerlendirme, öğretmenlerin öz değerlendirme becerileri, öğretmenlerin mesleki gelişimi, öğretmen ve öğrencilerin kişisel gelişimi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileridir.

3.4. Ders İmecesine Dair Öneriler

Ders imecesini konusunda yapılan tezlerin analizi sonucu ortaya çıkan ders imecesine dair öneriler Tablo 4’ te sunulmuştur.

Tablo 4. Ders imecesine dair öneriler

Tema	Kod
Zaman	<p>Hizmet öncesi ve sonrasında bu eğitime yer verilmesi Bu tür çalışmaların daha sık yapılması Öğretmenlerin ders programlarının düzenlenmesi</p>
İş birliği	<p>Ders planının ekip olarak hazırlanması İmece sürecinde herkesin üzerine düşen görevi yapması Bu çalışmalara uzmanlarında katılması Farklı kıdeme sahip öğretmenlerin bir araya getirilmesi</p>
Ders kitapları	<p>Ders kitaplarındaki yoğunluğun azaltılması</p>

Tablo 4 incelendiğinde ders imecesine dair zaman, işbirliği ve ders kitapları konusunda önerilerin olduğu görülmektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Araştırma kapsamında 2012-2020 yılları arasında yapılmış ders imecesi konulu tezlerin nitel araştırma yöntemlerinden meta sentez yöntemiyle analiz edilmesi sonucunda; imece toplantılarında üzerinde konuşulan konular, ders imecesinde yaşanan zorluklar, ders imecesinin katkıları ve ders imecesine dair öneriler olmak üzere 4 boyut ortaya çıkarılmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemine ait sonuçlar incelendiğinde bunlardan ilki imece toplantılarında üzerinde konuşulan konulardır. Bu konulardan biri “öğrenci”dir. Öğretmenlerin bir araya gelerek hazırladıkları planların odak noktasında öğrencinin yer alması gerekmektedir. Öğrencinin merkeze alındığı dolayısıyla öğrencilerin aktif kılındığı eğitim durumlarında öğrenmelerin üst düzeyde olduğu yapılan çalışmalarda da ifade edilmektedir (Bektaş ve Öztaşkın, 2013; Kansızoğlu ve Sulak, 2019; Şan ve İbrahimioğlu, 2017). Öğretmenlerin imece toplantılarında üzerinde konuştukları bir diğer konu ise “eğitim durumları”dır. Öğretim programının unsurları arasında, eğitim durumlarının düzenlenmesiyle öğrenme yaşantılarının öğrencilere kazandırılmaya çalışıldığı aşama eğitim durumlarıdır (Senemoğlu, 2007). Bu bakımdan planlama toplantılarında öğretmenlerin eğitim durumları üzerinde konuşmalar yapmaları önemlidir. Bayram ve Bıkmaz (2019)’ın yürüttüğü çalışmada öğretmenlerin öğrencilerin hedeflenen kazanımlara nasıl ulaşması gerektiği konusunda tartışmalara yer verdikleri sonucu bulunmuştur.

Araştırmanın ikinci alt problemine ait sonuçlar incelendiğinde ise ders imecesinde yaşanan zorluklar çalışmada ortaya çıkan bir başka sonuçtur. Plan hazırlama, sınıf ve zaman yönetimi, işbirlikli çalışma, imece toplantıları, okul yönetimi ve fiziki koşullar bu boyut altında ortaya çıkan temalardır.

Plan hazırlama, anlatılacak olan dersin belirli bir düzen içerisinde yazıya döküldüğü aşamadır. Hazırlanan ders planı ne kadar açık ve ayrıntılı olursa o kadar etkili olacağı düşünülmektedir. Fakat yapılan çalışmalar öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının hem öğretim program bilgisinin zayıf olduğu hem de ders planı hazırlama konusunda yeterli deneyime sahip olmadıklarını ortaya koymuştur (Güner ve Akyüz, 2017; Yüzbaşıoğlu ve Babadoğan, 2016).

Sınıf ve zaman yönetimi ise öğretmenlerin ders imecesinde zorlandıkları bir başka tema olarak ortaya çıkmıştır. Etkili bir sınıf yönetimi etkili bir öğretim için ön koşuldur. Bu doğrultuda sınıf yönetiminin sağlanması öğretmenlerin başarıyla yerine getirmesi gerekli olan önemli görevlerinden birisidir (Bayrakçı, 2010). Bu konuda Fernandez ve Zilliox (2011) yürütmüş oldukları ders imecesi çalışmasında öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili bildiği teorik bilgileri uygulamaya dökemedikleri ve sınıf içerisinde zamanı etkili kullanamadıkları sonucunu bulmuşlardır.

Ders imecesi mesleki gelişim modelinde yaşanan zorluklardan biri de öğretmenlerin işbirliği içinde çalışmakta zorluk yaşaması olarak bulunmuştur. Ortak hedef doğrultusunda birlikte çalışabilme becerisi olarak tanımlanan işbirlikli çalışmada eğer dengeli ve planlı bir iş bölümü yapılmamışsa hedeften sapmaların yaşanması kaçınılmazdır. Bu konuda yaşanan başlıca problemlerin öğretmenlerin birlikte çalışma alışkanlıklarının olmayışı ve bir araya gelmede zorluk yaşamaları yürütülen çalışmalarda ifade edilmiştir (Bozkurt ve Yetkin, 2016).

Ders planı hazırlama ve ders değerlendirme toplantıları ise öğretmenlerin zorluk yaşadığı bir başka tema olarak bulunmuştur. Bu toplantılara öğretmenlerin planlı bir hazırlık yaparak gelmesi gerekmektedir. Çünkü bu toplantılarda en iyi planın nasıl hazırlanabileceği üzerine tartışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda eğer öğretmen yeterli donanıma sahip olmadan imece toplantılarına katılım sağlarsa bir takım zorluklar yaşaması da kaçınılmaz olacaktır. Bu konuda Bilge ve Dede’nin (2020) yürütmüş olduğu çalışmada da öğretmenlerin hazırlık toplantılarına yeterli araştırma yapmadan geldikleri sonucu bulunmuştur.

Çalışma kapsamında ders imecesi çalışmalarında bulunan bir başka zorluk ise okul yönetiminden kaynaklı problemlerdir. Öğretmenlerle okul ortamında gerçekleştirilen ders imecesi mesleki gelişim modelinde öğretmenin çalışmaya gönüllü olmasının yanında okul yönetiminin de bu uygulamaya olumlu bakması önemlidir. Süreç içerisinde öğretmenler birbirlerinin derslerini izleyeceği için ders programının uygun olarak hazırlanması gerekmektedir. Bunun yanında okul yönetimi yapılması planlanan çalışmanın özünü tam olarak anlayıp öğretmenlerin mesleki gelişimi için önemli olduğuna da inanması gerekmektedir. Fakat yapılan çalışmalarda okul yönetiminin uzun süreli mesleki çalışmalara sıcak bakmaması ve yapılacak çalışmaların tam manasıyla anlaşılması gibi problemlerin ortaya çıktığı ifade edilmiştir (Bozkuş, 2018; Can, 2019).

Fiziki koşulların uygun olmaması durumu da ders imecesi çalışmalarında karşılaşılan bir başka problem olarak bulunmuştur. Çalışılan ortamının ısı ve ses bakımından uygun olması, çalışmak için bir odanın olması, dikkat dağıtan nesnelerin olmaması bir çalışmadan verim alınabilmesi için oldukça önemlidir. Yürütülen çalışmalarda ders imecesi için öğretmenlerin zaman olarak yeterli zamanı olmadıkları ve toplantı yapmak için de uygun odaların olmadığı problemini yaşadıkları görülmüştür (Boran ve Tarım, 2016; Bozkuş vd., 2017)

Araştırmanın üçüncü alt problemine ait sonuçlar incelendiğinde de ders imecesinin katkıları çalışmada ortaya çıkan bir başka sonuçtur. Bu sonuç doğrultusunda öğretmenlerin materyal kullanım bilgisinin arttığı bulgusu

yer almaktadır. İşbirlikli çalışmayla derse hazırlık yapan öğretmenlerin öğrenci öğrenmelerini arttırmaya yönelik etkinlikler geliştirmeleri onların materyal hazırlama bilgisini arttıracakları beklenmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde de ders imecesi uygulamalarıyla öğretmenlerin materyalleri daha etkili kullandıkları sonucu bulunmuştur (Aykan, 2019; Budak vd., 2011; Chen ve Yang, 2013). Ders imecesi uygulamaları sayesinde öğretmenlerin plan yapma becerilerinin de arttığı bunun sonucunda öğretmenlerin derse ön hazırlık yaparak gelmeye başladıkları ders planları sayesinde zamandan tasarruf sağladıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Derse hazırlık aşamasında öğretmenlerin bir araya gelip ortak plan yapmaları ve bu planı sonrasında revize ederek farklı sınıfa anlattıkları bir süreç olan ders imecesinin öğretmenlerin plan hazırlama becerilerine katkı sunacağı düşünülmektedir. Yapılan araştırma sonuçlarına göre ders imecesine katılan öğretmen adayları ve öğretmenler ders planlarını daha etkili bir şekilde hazırlamışlardır (Baki ve Arslan, 2015; Bayram ve Bıkmaz, 2018; Şahin ve Kılıç, 2020). Ders imecesine katılmayan öğretmen adaylarının ise bir matematik dersini planlama aşamasında zorlandıkları görülmüştür. Bu konuda Sato (2009) ders imecesine katılan öğretmenlerin bir ders planının nasıl hazırlanması gerektiği ile ilgili bütün detayları ele almış olacağını belirtmiştir.

Ders imecesi konusunda yapılan çalışmalarda ortaya çıkan bir diğer sonuç ise etkili öğrenme ortamlarının oluşmasıdır. Ders imecesi kapsamında hazırlanan planlarda öğrencilerin aktif olduğu eğitim ortamlarına yer verilmesi bu bakımdan öğrenme ortamlarının etkililiğini arttıracakları düşünülmektedir. Bayram ve Canaran’ın (2020) yapmış oldukları çalışmada öğretmenlerin işbirlikli öğrenme ortamları tasarladıkları dolayısıyla öğrencilerin aktif oldukları bir öğrenme ortamı oluştuğu sonucu bulunmuştur. Bu konuda yapılan başka çalışmalarda da ders imecesinin öğrencilerin başarısını arttırdığı ve muhakeme gücünü geliştirdiği sonucu bulunmuştur (Ayra ve Kösterelioğlu, 2021; Kıncal vd., 2019; Koçak vd., 2021). Ders imecesi özünde öğretmenlerin işbirlikli bir şekilde çalışmasını esas almaktadır. İş birliği içinde yapılan çalışmalarda da özellikle birbirinden öğrenme ve tecrübenin paylaşılması gibi ortamlar fazlasıyla oluşmaktadır. Kara ve Şen (2021) yapmış oldukları çalışmalarda da öğretmenlerin meslektaşlarını gözlemlemeye istekli olduklarını, zümrelerin birbirinin tecrübelerinden yararlandıklarını ve öğretmenlerin zümreleriyle olan iletişimlerinin arttığı sonuçlarını bulmuşlardır.

Öğretmenlerin öz değerlendirme becerilerinin arttığı da çalışmalarda bulunan bir başka sonuçtur. Anlatılan derslerin video kamera aracılığıyla kayıt altına alınıp sonrasında izlenmesi öğretmenlerin kendi ders anlatımlarını görmeleri bakımından çok önemlidir. Bu doğrultuda öğretmenler kendileriyle ilgili değerlendirme yapabilme imkânı bulmaktadırlar. Bu durumu Smith, (2008) ders imecesi okul ortamında öğretmenin öğrencinin neler yaptığını ve olaylara hangi açıdan baktığını anlamasına kolaylık sağladığından öğretmenin uyguladığı öğretim yöntemini gözden geçirmesine imkân verdiğini ifade etmiştir. Gözel vd., (2020) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin derste oluşan olumsuz bir durumun sebebinin daha çok kendi uygulamalarıyla ilişkilendirdikleri dolayısıyla öğretmenlerin öz değerlendirme becerilerinin arttığı sonucunu bulmuşlardır.

Öğretmenlerin hem mesleki anlamda hem de kişisel anlamda gelişim gösterdikleri çalışma sonucunda ulaşılan temalardan bir diğeridir. Zümre öğretmenlerinin işbirliğine dayalı mesleki gelişim modeli olan ders imecesi kapsamında öğretmenler bildikleri fakat kullanmadıkları öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaya başladıkları, araştırmacı öğretmen kimliğine büründükleri ve sınıfta gelişen olayları yönetebildikleri yapılan çalışmalarda ifade edilmektedir (Erbilgin, 2013; Kıncal vd., 2019; Kandemir, 2019). Bu konuda Paker (2008) öğretmen ve öğretmen adaylarının katılımlarıyla gerçekleştirdiği ders imecesi uygulaması sonucunda katılımcıların sınıf yönetimi konusunda bilgi ve becerilerinin gelişme gösterdiğini ifade etmiştir. Öğretmen adaylarının ders imecesi sayesinde gelişim gösterdiği bir diğer konu ise ölçme ve değerlendirme ve öğretim programı farkındalıklarıdır. Koçak vd.’nin yapmış oldukları çalışma sonucunda elde edilen verilerde öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme bilgisi ve program bilgilerinin ders imecesi yöntemiyle geliştirildiği görülmüştür (Koçak vd., 2021).

Araştırmanın dördüncü alt problemine ait sonuçlar incelendiğinde ise ders imecesine dair öneriler çalışmada ortaya çıkan bir başka sonuçtur. Öneri boyutunda ortaya çıkan temalardan biri zamandır. Öğretmenlere yönelik uygulanan mesleki gelişim eğitimlerinde eğitimin ne zaman yapıldığı eğitimden alınacak verimi etkilemektedir. Öğretmenlerin ders yüklerinin daha az olduğu günlerde veya tatil günlerinde eğitime alınması öğretmenlerin hem motivasyonunu olumlu yönde etkileyecektir de hem de verimli bir mesleki gelişim faaliyeti yürütülmüş olacaktır. Yürütülen çalışmalarda da hizmet içi eğitime alınacak öğretmenlerin zaman yönünden daha uygun olduğu günlerde bu eğitimlerin verilmesi gerektiği ifade edilmektedir (Bilge ve Aslanargun, 2018; Kaya, 2010; Kuter, 2016; Önen vd., 2009).

Çalışmada öneriler boyutunda ortaya çıkan bir diğer tema ise işbirliğidir. İş birliğine dayalı öğrenme, öğrenenlerin küçük gruplara ayrılarak birbirlerinin öğrenmelerine yardım etme süreci olarak açıklanmaktadır (Açıkgöz, 2003). Birlikte çalışmada ortaya çıkacak kazanım bireysel çalışmadan ortaya çıkacak kazanımdan daha fazladır. Bu çerçevede birlikte öğrenme eylemi öğretmenler içinde gerekli ve önemlidir. İşbirlikli

öğrenenlerin bireysel çalışanlara göre akademik olarak daha başarılı oldukları (Ramani ve Brownell, 2014) ve öğrenenlerin başarı güdüsünü arttırdığı (Gok ve Sılay, 2009) yapılan çalışmalarda da ifade edilmektedir.

Sonuç olarak ders imecesinin uygulanmasında yaşanan birtakım zorluklara rağmen öğretmen ve öğretmen adaylarına ders imecesinin katkısının büyük oranda olduğu ifade edilebilir. Bunun yanında incelenen tezler doğrultusunda ders imecesinin daha uzun süreli yapıldığında daha etkili sonuçlar verdiği görülmüştür.

Çalışmada bulunan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur;

- Ders imecesi çalışmalarında öğretmenlerin plan hazırlama aşamasında zorluk yaşadıkları yapılan araştırmalarda görülmüştür. Plan yapmak öğretmenler için bir zorunluluk olmasa da ders planı yapmanın derslerin verimli geçmesinde payı büyüktür. Bu bakımdan ders imecesi konusunda yapılan çalışmalarda danışmanların/uzmanların ders planı hazırlama konusunda daha fazla destek olması gerekebilir. Bunun yanında lisans eğitiminde ders planı hazırlamaya biraz daha ağırlık verilebilir. Ayrıca öğretmenlik uygulaması kapsamında stajyer öğretmenlere danışmanları gözetiminde ders planları hazırlatılarak bu konudaki becerileri artırılabilir.
- Yapılan araştırma sonucu zümre öğretmenleri arasında işbirlikli çalışmaların yetersiz olduğu bulunmuştur. Okullarda yapılan zümre toplantılarının daha işlevsel ve verimli duruma getirmek için öğretmenlere zümre toplantılarının nasıl olması gerektiği konusunda hizmet içi eğitimler verilebilir.
- Öğretmenlerin sınıf ve zaman yönetimi konusunda da zorluk yaşadıkları araştırma sonucunda tespit edilmiştir. Bir dersin verimli geçmemesinde en büyük etkenin öğretmenin sınıf yönetiminde problemler yaşaması gösterilebilir. Bu bakımdan öğretmenlerle uygulamaya dönük atölye çalışmaları yapılarak öğretmenlerin bu konudaki problemlerine çözüm getirilebilir.
- Ders imecesi çalışmalarında öğretmenlerin okul yönetiminden kaynaklanan birtakım zorluklar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu doğrultuda ders imecesi çalışması yapılmadan önce okul yöneticilerine konuyla ilgili ayrıntılı sunum yapılarak yöneticiler bilgilendirilebilir.
- Bu çalışma kapsamında lisansüstü tezler incelenerek bir meta sentez çalışması yapılmıştır. Tezlerle ilgili verilerin yeterince yoğun olması ve makalelerin bir kısmının tezlerden üretilmiş olması sebebiyle çalışmamıza makaleler dâhil edilmemiş olup sadece tezler üzerinden çalışmamız yürütülmüştür. Araştırmacılar tarafından ders imecesi konusunda yapılan makalelerin meta sentez yöntemi kullanılarak incelenmesi ile alanyazına katkı sağlanabilir.

Kaynaklar

- Abazoğlu, İ., Yıldırım, O. ve Yıldızhan, Y. (2016). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2016 (6). 143-160.
- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*, Eğitim Dünyası Yayınları: İzmir.
- Almanzar, A. (2014). Impact of Professional Learning Community Practices on Morale of Urban High School Teachers (Unpublished doctoral dissertation). Nova Southeastern University, U.S.
- Aykan, A. (2019). *Öğretmen adayları açısından ders araştırması modelinin mesleki gelişim kapsamında incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aykan, A., ve Kıncal, R. Y. (2016). Ders Araştırması Kapsamında Farklı Ülkelerde Yayınlanan Bilimsel Çalışmaların İçerik Analizi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 19-31.
- Ayra, M. & Kosterelioglu, I. (2021). Effect of the Lesson Study Practice on Students' Academic Achievements in Life Sciences Course. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 16(1), 249-270.
- Baba, T. (2007). Japanese education and Lesson Study: An overview. In M. Isoda, M. Stephens, Y. Ohara, & T. Miyakawa (Eds.), *Japanese Lesson Study in mathematics: Its impact, diversity and potential for educational improvement* (pp. 2-7). Singapore: World Scientific.
- Back, J., & Joubert, M. (2011). Lesson study as a process for professional development: working with teachers to effect significant and changes in practice. *Proceedings of 7th Congress of the European Society for Research in Mathematics Education 2011*, Rzeszow, Poland, February (s. 2559-2568).
- Baki, M., ve Arslan, S. (2015). Ders İmecesinin (Lesson Study) Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Dersini Planlama Bilgilerine Etkisinin İncelenmesi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 6 (2). 209-229.
- Bayrakçı, M. (2010). *Sınıf Yönetimi*. R. Sarpkaya içinde, *Sınıf Yönetimi* (s.214-245). İhtiyaç Yayıncılık: Ankara.
- Bayram, I., ve Canaran, Ö. (2020). Lesson Study in Action: A Multiple Case Study of Efl Teachers. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 9(3). 666-679.

- Bayram, İ. & Bıkmaz, F. (2018). Exploring the Lesson Study Experience of EFL Instructors at Higher Education: A Pilot Study . *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi* , 6 (3) , 313-340.
- Bayram, İ., ve Bıkmaz, F. (2019). Ders İmecesini Modeli ve Modelin Öğretmen Mesleki Gelişimine Katkısı Üzerine Bir İnceleme. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 52(2). 577-610.
- Bektaş Öztaşkın, Ö. (2013). Sosyal Bilgiler Derslerinde Belgesel Film Kullanımının Akademik Başarıya ve Bilinçli Farkındalık Düzeylerine Etkisi. *Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi*, 3 (2). 147-162
- Bilge, O., ve Dede, Y. (2020). Matematik Öğretmenlerinin Ders İmecesine İlişkin Görüşleri. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (1). 1-22.
- Bilge, B., ve Aslanargun, E. (2018). Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri ve Okul Müdürlerinin Katkı Düzeyleri. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (12). 278-303.
- Boran, E., ve Tarım, K. (2016). Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Ders İmecesini Hakkındaki Görüşleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 7(1), 259-273.
- Borko, H., Jacobs, J., & Koellner, K. (2010). Contemporary Approaches to Teacher Professional Development. *International Encyclopedia of Education*, 7, 548–556.
- Bozkurt, E., ve Yetkin-Özdemir, İ. E. (2016). Ders Araştırması Yürütmüş Üç Matematik Öğretmeninden Yansımalar. *International Online Journal of Educational Sciences*, 8(3). 272-289.
- Bozkuş, K. (2018). *Öğretmenlerin mesleki gelişiminde dinamik yaklaşımın uygulanması: bir eylem araştırması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.
- Bozkuş, F., Kablan, Z., Pak, K., Özdişçi, S., Özdemir, A., Aydın, M., ve Boğazlıyan, D. (2017). Ders İmecesini (Lesson Study) Modeli Hakkında Uygulayıcı Görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(28). 141-160.
- Budak, İ., Budak, A., Bozkurt, I., ve Kaygın, B. (2011). Matematik Öğretmen Adaylarıyla Bir Ders Araştırması Uygulaması. *New World Sciences Academy*, 6 (2). 1606-1617.
- Can, E. (2019). Öğretmenlerin Meslekî Gelişimleri: Engeller ve Öneriler. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 7(4), 1618-1650.
- Carbin, W., & Kopp, B. (2006). Lesson Study as a Model for Building Pedagogical Knowledge and Improving Teaching. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 18(3), 250– 257.
- Chen, X., & Yang, F. (2013). Chinese Teachers’ Reconstruction of the Curriculum Reform Through Lesson Study. *International Journal for Lesson and Learning Studies*, 2(3), 218-236.
- Cheung, W. M., Wong, W. Y. (2014) Does Lesson Study Work?: A Systematic Review on the Effects of Lesson Study and Learning Study on Teachers and Students, *International Journal for Lesson and Learning Studies*, 3 (2), 137-149.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th Ed.). New York, NY: Routledge.
- Creswell, J. W. (2018). Nitel araştırma yöntemleri beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni [Qualitative inquiry & research design choosing among five approaches] (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev.). Ankara: Siyasal Kitapevi. (Orijinal kitabın yayın tarihi 2013)
- Çalık, M., ve Sözbilir, M. (2014). İçerik Analizinin Parametreler[Parameters of content analysis]. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 33-38.
- Demir, K., Czerniak, C. M. & Hart, L. C. (2013). Implementing Japanese Lesson Study in a Higher Education Context. *Journal of College Science Teaching*, 42(4), 22-27.
- Doig, B., & Groves, S. (2011). Japanese Lesson Study: Teacher Professional Development Through Communities of Inquiry. *Mathematics Teacher Education and Development*, 13(1), 77-93.
- Erbilgin, E. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Ders Araştırması Hakkındaki Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 69-83.
- Fernandez, C. (2002). Learning from Japanese Approaches to Professional Development: The Case of Lesson Study. *Journal of Teacher Education*, 53(5), 393-405.
- Fernandez, M. L., & Zilliox, Joseph. (2011). Investigating Approaches to Lesson Study in Prospective Mathematics Teacher Education. in *Lesson Study Research and Practice in Mathematics Education* (pp. 85-102). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Fujii, T. (2013). Implementing Japanese lesson study in foreign countries: Misconceptions revealed. *Mathematics Teacher Education and Development*, MERGA.
- Gök, T., ve Silay, İ. (2009). İşbirlikli Öğrenme Gruplarında Problem Çözme Stratejileri Öğretiminin Öğrencilerin Başarı Güdüsü Üzerindeki Etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (3), 821-834.

- Gözel, E. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin Problem Çözmeye Dayalı Ders İmecesini Bilgilerinin Gelişiminin İncelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(3) , 48-62.
- Guskey, T. (2009). Closing the knowledge gap on Effective Professional Development. *Educational Horizontal*. 87 (4), 224-233.
- Güner, P., ve Akyüz, D. (2017). Ders İmecesini (Lesson Study) Mesleki Gelişim Modeli: Öğretmen Adaylarının Fark Etme Becerilerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(2) , 428-452.
- Hurd, J., & Lewis, C. (2011). *Lesson Study Step By Step: How Teacher Learning Communities Improve Instruction*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Kara, Y., ve Şen, Ö. (2021). Ders İmecesini Uygulamalarının Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Görüşlerine ve Uygulamalarına Etkileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1) , 1-20.
- Kandemir, E. M. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin öğretim becerilerini geliştirmeye yönelik bir uygulama: ders imecesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi.) Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kansızoğlu, H. B., ve Sulak, S. E. (2019). Öğrenci Merkezli Dil Bilgisi Öğretim Uygulamalarının Öğrenci Başarısına Etkisi: Bir meta analiz çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(4), 958-980.
- Kılıç, A., Aydın, M., Ökmen, B. ve Şahin, Ş. (2019). Kuramdan Uygulamaya İhtiyaç Belirleme. Pegem Akademi.
- Kıncal, Y.R., Ozan, C. ve İleritürk, D. (2019). Increasing Students' English Language Learning Levels via Lesson Study. *English Language Teaching*; 12(9), 88-95.
- Koçak, M., Ozan, C., İleritürk, D., Buran, O., Soylu, Y. ve Kıncal, R. Y. (2021). Increasing Students' Mathematics Learning Levels via Lesson Study . *Journal of Family Counseling and Education*, 6 (2), 77-89.
- Koçak, M., Soylu, Y. ve Hayat, F. (2021). Examining Development Prospective Mathematics Teachers Measurement and Evaluation Knowledge and Curriculum Knowledge through Lesson Study Method . *Kastamonu Eğitim Dergisi* , 29 (5) , 856-871
- Kotelawala, U. (2013). "Lesson Study in a Methods Course: Connecting Teacher Education to the Field." *The Teacher Educator*, 47(1), 67-89.
- Kurt, G. (2016). Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) Development Of Preservice Middle School Mathematics Teachers In Statistics Teaching: A Microteaching Lesson Study (Unpublished doctoral dissertation, Middle East Technical University, Graduate School of Social Sciences, Ankara, Türkiye.
- Kuter, S. (2016). İşbirlikli Mentorluk Penceresinden Öğretmen Adaylarının ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi. *Eğitim ve Bilim*, 41 (183), 129-145.
- Lewis, C., Perry, R., & Murata, A. (2006). How should Research Contribute to Instructional Improvement? The Case of Lesson Study. *Educational Researcher*, 35(3), 3-14.
- Lewis, C., & Hurd, J. (2011). *Lesson Study Step by Step: How Teacher Learning Communities Improve Instruction*. Portsmouth: Heinemann.
- Lyding, L. (2012). Using Lesson Study to Help Teachers Design Lessons with Purposeful Planned Movement and Build Efficacy (Unpublished doctoral dissertation). Arizona State University, U.S.
- Meissner, E. W. (2008). Teacher Perception, Lesson Study And Science Achievement (Unpublished doctoral dissertation). Seattle Pacific University, Seattle, Washington, WA, USA.
- Miles, M.B. & Huberman, A.M. (2016). Nitel veri analizi (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev.Ed). Ankara: Pegem Akademi.
- Önen, F. , Mertoğlu, H. , Saka, M. ve Gürdal, A. (2009). Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretim Yöntem Ve Tekniklerine İlişkin Bilgilerine Etkisi: Öpyep Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3) , 9-23.
- Paker, T. (2008). Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 132-139.
- Ramani, G. B. & Brownell, C. A. (2014). Preschoolers' Cooperative Problem Solving: Integrating Play and Problem Solving. *Journal of Early Childhood Research*, 12(1), 92-108.
- Reese, S. (2010). Bringing effective professional development to educators. *Techniques: Connecting Education and Careers (J1)*, 85(6), 38-43.
- Richardson, J. (2004). Lesson Study: Teachers Learn how to Improve Instruction. *Tools for Schools*, 7(4), 1-6.
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2003). Classifying the Findings in Qualitative Studies. *Qualitative Health Research*, 13(7), 905-923.

- Sato, M. (2009). *Kyoshi kadensho* [Book on style and the flower of teachers] Tokyo: Shogakkan.
- Saito, E. (2012). Key Issues of Lesson Study in Japan and The United States: A Literature Review. *Professional Development in Education*, 38(5), 777-789.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim, öğrenme ve öğretim (kuramdan uygulamaya)*. gönül yayıncılık: Ankara.
- Serbest, A. (2014). *Ders imecesinin etki alanları üzerine bir meta-sentez çalışması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Smith, R. R., (2008). *Lesson Study: Professional Development for Empowering Teachers and Improving Classroom Practice*. (Unpublished doctoral dissertation), Florida State University.
- Stepanek, J., Appel, G., Leong, M., Mangan, M. T. & Mitchell, M. (2007). *Leading lesson study: A practical guide for teachers and facilitators*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Şahin, Ş ve Kılıç, A. (2020). Evaluation of the Teaching Practice Course Carried out with the Lesson Study Model. *Tuning Journal for Higher Education*. 8(1), 99-127.
- Şan, S., ve İbrahimioğlu, Z. (2017). Sosyal Bilgiler Dersinde Öğrenci Merkezli Etkinlik Kullanımının Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi ve Bu Etkinliklere Yönelik Öğrenci Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 2142-2159.
- Thorne, S., Jensen, L., Kearney, M. H., Noblit, G., & Sandelowski, M. (2004). Qualitative Metasynthesis: Reflections on Methodological Orientation and Ideological Agenda. *Qualitative Health Research*, 14(10), 1342-1365.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe Sözlük* (10. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Yoshida, M., & Jackson, W., C. (2011). Ideas for developing mathematical pedagogical content knowledge through lesson study. In L, C, Hart., A. Alston and A. Murata (Eds.), *Lesson study research and practice in mathematics education* (pp. 279-288). Dordrecht, The Netherlands: Springer.
- Walsh, D., & Downe, S. (2005). Meta-Synthesis Method for Qualitative Research: Aliterature Review. *Journal of Advanced Nursing*, 50(2), 204–211.
- Yüzbaşıoğlu, S., ve Babadoğan, C. (2016). Recommendations of Participating Teachers on the Application of Lesson Study in Turkey. *Journal of Education and Future* , 0(9), 101-122.
- Zimmer, L. (2006). Qualitative Meta-Synthesis: A Question of Dialoguing with Texts. *Journal of advanced nursing*, 53(3), 311-318.

Etik, Beyan ve Açıklamalar

1. Etik Kurul izni ile ilgili;

Bu çalışmanın yazar/yazarları, Etik Kurul İznine gerek olmadığını beyan etmektedir.

2. Bu çalışmanın yazar/yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uydıklarını kabul etmektedir.

3. Bu çalışmanın yazar/yazarları kullanmış oldukları resim, şekil, fotoğraf ve benzeri belgelerin kullanımında tüm sorumlulukları kabul etmektedir.

4. Bu çalışmanın benzerlik raporu bulunmaktadır.
